

REZUMAT 3. **Programe de educație
parentală pentru reducerea
violenței împotriva copiilor
și a femeilor:**
Cum să adaptați programele
pentru a aborda ambele tipuri
de violență.

Mulțumiri

Acest rezumat a fost redactat de Kate Doyle împreună cu Alessandra Guedes (UNICEF), Christine Kolbe-Stuart (UNICEF), Clara Alemann (Equipundo), Lina Digolo (Prevention Collaborative), Lori Heise (Prevention Collaborative) și Ruti Levtoy (Prevention Collaborative).

Următoarele persoane au revizuit sau au oferit contribuții: Gary Barker și Giovanna Lauro de la Equipundo; Chemba Raghavan, Emma Ferguson, Felicity Brown, Floriza Gennari și Marcy Levy de la UNICEF; Beatrice Ogutu și Moureen Ochieng de la ICS-SP Africa; Kathy Durand, Dominique Maidment, Ritha Nyiratunga, Rubina Singh și Oluwatobiloba Ayodele de la Prevention Collaborative; și Katy Chadwick (consultantă independentă). Editarea stilistică a fost realizată de Jill Merriman, iar designul a fost realizat de Blossom.

Elaborarea acestui rezumat a fost finanțată de Fundația Oak printr-un grant acordat organizației „Prevention Collaborative”.

Citarea sugerată

UNICEF Innocenti – Biroul Mondial de Cercetare și Previziune, Prevention Collaborative și Equipundo, Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și femeilor. Cum să adaptați programele pentru a aborda ambele tipuri de violență. Rezumatul 3, UNICEF Innocenti, Florența, 2023.

Publicat de

UNICEF Innocenti - Biroul Mondial de Cercetare și Previziune

Via degli Alfani 58

50121, Florence, Italia

Tel: (+39) 055 20 330

E-mail: innocenti@unicef.org

Social media: @UNICEFInnocenti pe Facebook, Instagram, LinkedIn, Twitter și YouTube

În parteneriat cu

Prevention Collaborative

E-mail: support@prevention-collaborative.org

Social media: [X \(Twitter\)](#), [Facebook](#) și [LinkedIn](#)

www.prevention-collaborative.org

Equipundo: Centrul pentru Masculinități și Justiție Socială

1367 Connecticut Avenue NW, Ste 210

Washington, DC 20036

Social media: [X \(Twitter\)](#), [Facebook](#), [Instagram](#) și [LinkedIn](#)

www.equipundo.org

Introducere

© UNICEF

Există un interes tot mai mare pentru modul în care programele de dezvoltarea abilităților parentale și de sprijin pentru îngrijitori pot fi adaptate sau consolidate pentru a reduce violența atât împotriva copiilor, cât și a femeilor, având în vedere consecințele pe care o astfel de violență le are asupra sănătății fizice și psihologice, dezvoltării și bunăstării copiilor. Programele de educație parentală care au reușit să reducă ambele tipuri de violență adesea adoptă o abordare transformatoare de gen — lucrând cu femei și bărbați pentru a contesta normele de gen inegale și dinamica de putere și pentru a construi relații și abilități de parentalitate care susțin dinamici familiale mai echitabile, grijulii și nonviolente.^{1,2} Astfel de programe oferă lecții-cheie pentru consolidarea programelor de educație parentală existente, astfel încât acestea să acționeze la intersecția dintre violența împotriva copiilor și violența împotriva femeilor.

Acest rezumat este destinat practicienilor în parentalitate care implementează programe de educație parentală și care doresc să își adapteze programele pentru a integra prevenirea violenței și egalitatea de gen. Rezumatul este organizat în jurul a cinci etape de adaptare, fiecare etapă fiind detaliată în pași și acțiuni specifice pe care practicienii le pot întreprinde la adaptarea programului. Acest rezumat este al treilea dintr-o serie concepută pentru a sprijini practicienii în integrarea prevenirii violenței împotriva copiilor și violenței împotriva femeilor, precum și promovarea egalității de gen, în programele de educație parentală existente.

Caseta 1. Subiectul principal al acestei serii: Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și femeilor

Deși pentru a reduce expunerea copiilor la violența în familie este necesar să se lucreze cu persoane și familii, comunități, servicii și sisteme pentru a schimba atitudini, comportamente și norme, această serie evidențiază în mod intenționat programele de educație parentală. În multe comunități, programele de educație parentală ajung deja la părinți și îngrijitori. Dovezile sugerează că aceste programe pot fi consolidate pentru a reduce atât violența împotriva copiilor, cât și violența împotriva femeilor, precum și pentru a promova egalitatea de gen, pe lângă îmbunătățirea practicilor parentale și a rezultatelor pentru copii.

Seria de rezumate se concentrează pe:

- Cele mai frecvente forme de violență împotriva copiilor (VÎC) și violență împotriva femeilor (VÎF): disciplinare violentă din partea părinților și violență din partea partenerului intim (VPI), respectiv. Aceste tipuri de violență apar adesea simultan în familii și există dovezi care sugerează că programele de educație parentală pot reduce incidența acestora.
- Programe de educație parentală pentru părinții copiilor de vârstă fragedă, având în vedere beneficiile intervenției timpurii și disponibilitatea mai mare a dovezilor din aceste programe în ceea ce privește reducerea VÎC și VPI. Totuși, unele informații sunt aplicabile programelor pentru părinții copiilor mai mari și ai adolescenților.
- Părinții aflați în relații heterosexuale, întrucât dinamica de relație inegală de gen dintre femei și bărbați reprezintă un factor de risc pentru violența din partea partenerului intim, iar bărbații sunt principalii agresori. Deși violența în relațiile neheterosexuale — determinată, de asemenea, de dinamica de putere și control — nu face obiectul acestei serii, toți părinții și îngrijitorii, indiferent de sex, identitate de gen sau orientare sexuală, pot beneficia de programe de educație parentală concepute pentru a preveni violența și a promova medii de îngrijire protectoare pentru copii.

Folosim termenii „părinți” și „îngrijitori” pentru a ne referi la persoane cu un rol primar în îngrijirea copiilor, fie că sunt părinți biologici, adoptivi sau de plasament, bunici, alte rude sau tutori.

Caseta 2. Programe de educație parentală transformatoare de gen pentru reducerea violenței în familie

Programele de educație parentală transformatoare de gen urmăresc în mod intenționat să abordeze cauzele profunde ale inegalităților bazate pe gen și să conteste sau să transforme rolurile de gen, normele și dezechilibrele de putere dăunătoare dintre femei și bărbați, fete și băieți.³ Ele lucrează atât cu mame, cât și cu tați și îngrijitori pentru a promova relații grijulii, echitabile și interacțiuni nonviolente pentru întreaga familie.

Aceste programe urmăresc să transforme propriile atitudini și comportamente de gen ale părinților pentru a îmbunătăți relația de cuplu și a schimba modul în care părinții își cresc copiii. Pentru a face acest lucru, ele promovează reflecția critică și discuția privind atitudinile, normele și dinamica de putere inegale, precum și sprijină părinții să identifice beneficiile unor moduri de a fi mai echitabili. Acestea construiesc sau consolidează abilitățile de relaționare și de parentalitate pentru a îmbunătăți calitatea relațiilor dintre părinți și a relațiilor părinte-copil (de exemplu, comunicare, autoreglare emoțională, rezolvare a conflictelor, gestionare a stresului și disciplinarea nonviolentă).

Alături de îmbunătățirea practicilor parentale, programele au adesea ca obiectiv multiple schimbări care pot aduce beneficii sănătății fizice și mintale, dezvoltării și bunăstării copiilor, cum ar fi:

- Relații părinte-copil și de cuplu grijulii, de sprijin și nonviolente
- Relații echitabile în care partenerii împărtășesc responsabilitatea îngrijirii și puterea de a lua decizii cu privire la relația lor, gospodăria și viața copiilor
- Capacitatea părinților/îngrijitorilor de a crește copiii cu aceeași grijă și cu oportunități egale de joacă, învățare și educație, fără stereotipuri de gen

Pentru o definiție mai amplă a programelor de educație parentală transformatoare de gen — inclusiv principiile lor comune, caracteristicile de implementare și conținutul acestor programe — consultați [Rezumatul nr. 2](#) din această serie.

Adaptarea programului dumneavoastră existent de educație parentală

Adaptarea programului dumneavoastră de educație parentală pentru a reduce VÎC și VÎF și pentru a promova egalitatea de gen necesită timp și investiții. Unele programe ar putea necesita o regândire semnificativă a modului în care funcționează în prezent — în special dacă este pentru prima dată când abordează în mod intenționat VÎF sau normele de gen ori când lucrează cu tații. Alte programe pot necesita doar mici schimbări. Indiferent de situație, procesul poate fi dificil și incomod. Totuși, adaptarea programului în acest mod poate ajuta la valorificarea potențialului părinților de a oferi îngrijire și conectare și de a-și crește copiii în familia mai echitabile, pline de dragoste și nonviolente, fără stereotipuri de gen.

Acest rezumat propune o abordare iterativă și participativă, implicând personalul programului, facilitatorii, participanții și părțile-cheie interesate în identificarea și validarea posibilelor modificări ale programului. Acesta se bazează pe Rezumatul nr. 2, [Programe de educație parentală pentru reducerea violenței în familie. Cum arată programele transformatoare de gen](#), la care ați putea dori să faceți referire atunci când adaptați programul.⁴ Restul rezumatului este organizat în jurul a cinci etape, împărțite în pași și acțiuni esențiale. În funcție de punctul de pornire, unele etape pot să nu se aplice sau este mai bine să fie implementate într-o altă ordine.

Deși ghidul este conceput pentru adaptarea programelor care lucrează deja cu părinți și familii, multe etape sunt aplicabile conceperii de programe noi sau adaptării programelor dezvoltate și testate într-un alt context. Cu toate acestea, aceste procese necesită etape suplimentare, cum ar fi planificarea la scară largă și durabilitatea, precum și generarea cererii, care nu sunt abordate în acest rezumat.^{5,6}

Resurse pentru a sprijini adaptarea programului sunt recomandate la finalul rezumatului.

Etapa 1. Obțineți sprijinul organizației Dvs. și al părților interesate pentru adaptare.

x Nu presupuneți că personalul (sau facilitatorii) care sprijină programul dumneavoastră de educație parentală va înțelege imediat sau va accepta ideea că programul ar trebui să abordeze VPI, să ia în considerare genul și/ sau să implice bărbații.

x Nu ignorați faptul că personalul și facilitatorii pot avea atitudini similare cu ale participanților la program sau pot fi expuși acelorași așteptări de gen (de exemplu, convingerea că bărbații nu sunt capabili să aibă grijă de copii sau că femeile ar trebui să accepte violența de dragul familiei).

x Nu uitați că contestarea normelor de gen și a violenței poate implica riscuri pentru participanți (de exemplu, intensificarea violenței) sau poate genera reacții ostile (de exemplu, batjocură sau ostracism din partea familiei, prietenilor sau membrilor comunității); aceste riscuri trebuie identificate, atenuate și monitorizate.

Pasul 1: Consultați personalul pentru a obține sprijinul acestuia.

- Planificați suficient timp pentru adaptare, începând cu obținerea acordului personalului și conducerii organizației dumneavoastră de a aborda intersecția dintre VÎC și VÎF.
- Înțelegeți atitudinile și percepțiile personalului despre programele transformatoare de gen și implicarea bărbaților. Acest lucru se poate face prin discuții structurate cu personalul sau prin chestionare anonime, inclusiv ca parte a unei anchete mai ample de Cunoștințe, atitudini și practici (KAP) (acolo unde sunt disponibile resurse).
- Oferiți oportunități personalului implicat direct în implementarea programului dumneavoastră de educație parentală (și altor membri ai personalului) să reflecteze asupra propriilor atitudini legate de roluri de gen, parentalitate și VÎC/ VÎF prin activități și discuții structurate. (Consultați Anexa 1 pentru mai multe informații.)
- Asigurați-vă că personalul și conducerea înțeleg justificarea integrării prevenirii violenței și a egalității de gen în programul dumneavoastră de educație parentală și beneficiile pe care le poate aduce copiilor și părinților acestora.
- Creați un spațiu pentru personalul cu experiență limitată în lucrul cu bărbații, pentru a înțelege valoarea implicării acestora și pentru a-și analiza presupunerile și preocupările legate de lucrul cu tații și îngrijitorii de sex masculin.
- Implicați personalul și facilitatorii programului în revizuirea programului dumneavoastră de educație parentală existent (curriculum, recrutare și desfășurare) pentru a identifica oportunități și puncte de adaptare pentru a consolida accentul pus pe combaterea violenței și/sau pe promovarea egalității de gen.
- Luați în considerare pe cine altcineva ar trebui să implice programul dumneavoastră, pe măsură ce urmărește să promoveze relații familiale mai grijulii, echitabile și nonviolente, cum ar fi familiile marginalizate care nu beneficiază încă de acest program sau alți membri influenți ai familiei care ar putea descuraja sau împiedica părinții să își asume noi roluri și să stabilească relații mai echitabile (de exemplu, soacrele în anumite contexte).

Pasul 2: Implicați părțile-cheie interesate în adaptarea programului.

- ☑ Implicați organizații sau actori externi (de exemplu, organizații de femei, experți în gen sau reprezentanți ori instituții guvernamentale locale sau naționale) în procesul de adaptare — pentru a oferi expertiză tehnică, a sprijini alinierea la politicile guvernamentale și/sau a obține sprijin pentru implementare sau viitoarea extindere la scară mai mare.
- ☑ Consultați acești actori pentru a înțelege ce rol ar dori să joace — de exemplu, în adaptare, dar și în implementarea, monitorizarea sau evaluarea programului — și, acolo unde este posibil (și adecvat), compensați-le timpul.
- ☑ Implicați femeile, bărbații, copiii și liderii din comunitățile în care se desfășoară programul dumneavoastră în procesul de adaptare, pentru a vă asigura că schimbările sunt în concordanță cu nevoile și dorințele lor; implicați-i în cercetarea formativă și în testarea conținutului și a strategiilor de recrutare (vedeți mai multe în Etapa 2).⁷

Pasul 3: Identificați potențialele riscuri încă de la început.

- ☑ Identificați reacțiile negative potențiale cu care s-ar putea confrunța organizația dumneavoastră atunci când contestă VÎC și VÎF sau norme de gen profund înrădăcinate și identificați modalități de a le atenua (de exemplu, implicarea unor aliați de nivel înalt, evitarea limbajului controversat, implicarea comunităților în adaptarea programului).
- ☑ Efectuați o evaluare a riscurilor pentru a identifica riscurile potențiale și strategiile de atenuare și pentru a contribui la elaborarea unei politici de protecție și a unui proces de referire către servicii adecvate de sprijin și răspuns (acest proces continuă în Etapa 5).
- ☑ Implicați facilitatorii și părinții în identificarea riscurilor potențiale asociate participării la program, inclusiv în cazul în care părinții contestă violența sau își asumă roluri noi de gen (de exemplu, bărbați care au grijă de copii, femei care iau decizii financiare), precum și modalități de atenuare a acestora.
- ☑ Explorați modul în care riscurile potențiale diferă pentru femei (de exemplu, reducerea capacității de acțiune sau a autonomiei, intensificarea violenței, bârfele sau ostracismul), bărbați (de exemplu, posibilă batjocură sau ostracism) și copiii lor (de exemplu, intensificarea violenței); acest lucru poate fi făcut în timpul cercetării formative din Etapa 2.
- ☑ Elaborați protocoale sau ghiduri pentru facilitatori și personal privind modul de răspuns la diferite scenarii dificile care pot apărea — implicați facilitatorii și personalul în identificarea scenariilor potențiale și a răspunsurilor la acestea.

Pasul 4: Analizați dacă sunt necesare componente suplimentare ale programului sau dacă unele trebuie adaptate.

- ☑ Decideți dacă programul dumneavoastră ar putea fi consolidat prin componente de intervenție suplimentare sau dacă ar fi inefficient fără acestea (de exemplu, pentru a schimba normele la nivel comunitar, a instrui prestatorii de servicii, a pleda pentru modificări legislative sau de politici, ori a crea legături cu servicii care sprijină sănătatea mintală a părinților/ îngrijitorilor).⁸
- ☑ Dacă da, explorați parteneriate cu organizații care au experiența sau expertiza necesară pentru a coproiecta și implementa componentele suplimentare (dacă nu aveți capacitatea de a face acest lucru) sau luați în considerare modul în care puteți să vă conectați la activitatea lor existentă, să o sprijiniți sau să o amplificați.

Etapa 2. Consultați părinții și înțelegeți aspectele legate de gen și violență în contextul dumneavoastră.

x Nu credeți că simpla invitare a bărbaților la programul existent va reuși să ajungă la tați și să-i mențină. Pot fi necesare schimbări privind recrutarea, facilitatorii, conținutul, momentul și locul desfășurării sesiunilor.

x Nu presupuneți că trebuie să desfășurați cercetări noi, extinse, despre norme sociale sau de gen — aceste norme sunt adesea destul de similare în diferite contexte și pot fi identificate și validate prin discuții cu personalul, facilitatorii și/ sau participanții.

Pasul 1: Înțelegeți prevalența și factorii determinanți ai VÎC și VÎF în contextul dumneavoastră și reflectați asupra normelor locale privind violența și genul și modul în care acestea influențează părinții.

- Consultați cercetările existente privind prevalența, factorii determinanți și acceptabilitatea VÎC și VÎF în contextul dumneavoastră, acolo unde acestea există (de exemplu, din [Sondaje demografice și de sănătate](#) [DHS], [Studiul de indicatori multipli](#) [MICS], [Sondaje privind violența împotriva copiilor](#) [VACS], sau alte sondaje naționale care colectează date privind violența).
- Căutați alte date sau cercetări disponibile privind VÎC și/sau VÎF în contextul dumneavoastră, inclusiv cercetări calitative, evaluări de program, cercetări evaluate de colegi sau rapoarte alternative; acestea ar trebui să includă cercetări realizate de și împreună cu comunitățile locale, tineri sau organizații de femei.
- Consultați cercetările existente privind normele despre gen, parentalitate și VÎC/VÎF în contextul dumneavoastră, sau din medii similare, pentru a adapta conținutul programului.
- În cazurile în care cercetarea este limitată sau indisponibilă, discutați lista de norme despre VÎC și VÎF din *Anexa 2* cu personalul, facilitatorii și părinții pentru a identifica care norme sunt frecvente acolo unde lucrați (vedeți Pasul 2).
- Fiți strategici când planificați cercetarea formativă: identificați informațiile care vă lipsesc și care sunt necesare pentru adaptarea programului. De exemplu, dacă există informații ample despre norme de gen sau violență, ați putea dori să vă concentrați cercetarea formativă asupra recrutării și retenției.

Pasul 2: Consultați părinții și copiii prin cercetare formativă pentru a înțelege experiențele, nevoile și dorințele lor.

- Consultați părinții (femei și bărbați), copiii și liderii comunității în care se desfășoară programul dumneavoastră pentru a vă asigura că deciziile de adaptare se bazează pe nevoile, dorințele și experiențele lor de viață.
- În cazul în care realizați o cercetare oficială, urmați prevederile legale naționale și standardele etice internaționale pentru cercetările care implică copiii⁹ cercetările în domeniul VIF¹⁰ atât la etapa de planificare, cât și la cea de implementare.
- Asigurați-vă că consultarea și/sau cercetarea se face cu persoane care reprezintă populația pe care programul dumneavoastră o vizează, inclusiv cu cei care până în prezent nu au fost vizati în mod adecvat, cum ar fi tații sau grupurile marginalizate.
- Întrebați femeile și bărbații despre dorințele și provocările lor ca părinți, despre modul în care așteptările de gen influențează aceste experiențe și despre informațiile, sprijinul și abilitățile pe care și le doresc ca părinți.
- Identificați și discutați cu părinții normele de gen dominante, inclusiv pe cele dăunătoare care împiedică parentalitatea pozitivă sau relațiile echitabile, precum și normele pozitive care ar putea fi promovate pentru a încuraja o dinamică familială mai grijulie, echitabilă și nonviolentă.⁷
- Ascultați perspectivele femeilor și bărbaților cu privire la potențialele bariere participare (de exemplu, momentul, durata sau locația sesiunilor, scăderea veniturilor dacă sesiunile se desfășoară în timpul programului de lucru) și modul optim de abordare a acestora pentru a fundamenta strategiile de recrutare.
- Consultați copiii (acolo unde este posibil) pentru a înțelege experiențele, nevoile și dorințele lor față de părinți, dacă este cazul, în funcție de capacitatea și contextul organizației dumneavoastră.

Pasul 3: Explorați oportunitățile de a implica bărbații în programul dumneavoastră.

- Explorați percepțiile bărbaților cu privire la programele de educație parentală și întrebați-i ce i-ar motiva să se alăture (de exemplu, abilități sau conținut specific, cine facilitează programul sau cine mai participă) sau ce i-ar descuraja.
- Întrebați femeile și copiii ce schimbări ar dori să vadă în rolul bărbaților ca părinți și parteneri, inclusiv orice riscuri sau preocupări pe care le au femeile în ceea ce privește implicarea bărbaților în îngrijirea copiilor sau în munca de îngrijire neremunerată în sens mai amplu și/sau discutarea violenței.
- Întrebați femeile și bărbații cât de confortabil s-ar simți participând la ședințe împreună, dacă există subiecte pe care consideră că ar fi mai bine să le discute separat și dacă există resurse care ar putea facilita participarea lor comună (de exemplu, asigurarea îngrijirii copiilor în timpul ședințelor de cuplu).

Etapa 3. Adaptați programul de recrutare, conținutul și dezvoltarea acestuia.

x Nu presupuneți în mod automat că discutarea rolurilor de gen sau a puterii va fi controversată în contextul dumneavoastră; personalul constată adesea că participanții sunt mai deschiși la idei noi decât se așteaptă.

x Nu limitați discuția despre rolurile de gen sau despre dezvoltarea abilităților la o singură sesiune sau activitate; căutați oportunități de a promova reflecția critică și de a consolida abilitățile pe tot parcursul curriculumului.

x Nu impuneți părinților participarea la demonstrații publice (de exemplu, bărbați care fac curățenie sau gătesc) sau la testimoniale ca parte a curriculumului dumneavoastră — decât dacă acestea sunt sugerate de către participanți înșiși — întrucât acest lucru poate provoca rezistență sau opoziție.

Pasul 1: Identificați oportunități de integrare a reflecției asupra genului și puterii în curriculumul dumneavoastră.

- Adăugați activități sau integrați întrebări în activitățile existente pentru a reflecta asupra atitudinilor participanților și a așteptărilor societale privind roluri de gen, dinamica de putere și modul în care acestea influențează relațiile, practicile parentale și oportunitățile copiilor (vedeți *Anexa 1*).
- Propuneți o discuție despre dezavantajele respectării unei diviziuni rigide a muncii și a puterii între femei și bărbați, precum și despre beneficiile pe care împărțirea rolurilor și responsabilităților le poate aduce femeilor, bărbaților și copiilor lor.
- Luați în considerare activități noi care aprofundează conceptele de gen și putere (acolo unde este adecvat) pentru a clarifica concepțiile greșite despre roluri și norme de gen și pentru a ilustra faptul că ele sunt construite social și pot, prin urmare, să se schimbe (vedeți *Anexa 1*).
- Analizați materialele existente ale programului (ilustrații, materiale vizuale, sloganuri, cărți, pliante, postere, videoclipuri): cum sunt reprezentate femeile, bărbații, fetele și băieții și ce se spune despre rolurile, puterea și oportunitățile lor?
- Revizuiți sau înlocuiți materialele care descriu sau întăresc stereotipurile sau normele de gen dăunătoare cu altele care prezintă roluri și relații mai echitabile pentru părinți și copiii lor (de exemplu, bărbați care efectuează sarcini casnice, părinți care comunică și colaborează, copii care se joacă cu jucării care contrazic stereotipurile de gen).

Pasul 2: Extindeți sau includeți activități pentru sensibilizarea cu privire la violență în cadrul curriculumului.

- ☑ Adăugați activități noi sau integrați întrebări în activitățile existente care să exploreze VÎC și VÎF — ce este violența și prezența și efectele ei în viețile participanților și în comunitățile lor.
- ☑ Includeți activități și spații în care bărbații pot discuta despre violența din propria lor viață (de exemplu, violența suferită sau la care au asistat în copilărie), ceea ce poate fi un instrument puternic pentru a-i ajuta să se deschidă către o conversație mai amplă despre VÎC și VÎF (a se vedea *Anexa 1*).
- ☑ Includeți activități care identifică și discută factorii ce contribuie la violența din familie și modul în care violența subminează relațiile familiale și capacitatea părinților de a-și atinge obiectivele pentru copiii lor și pentru ei înșiși.
- ☑ Furnizați informații despre legislația și politicile locale privind VÎC/VÎF sau egalitatea de gen (acolo unde este cazul) — în special dacă nivelul de conștientizare este limitat sau dacă concepțiile greșite ori lipsa de claritate contribuie la conflict sau violență.
- ☑ Încurajați participanții să reflecteze asupra legăturilor dintre VÎC și VÎF, inclusiv asupra consecințelor comune și tiparelor intergeneraționale, dar țineți cont că rezistența adânc înrădăcinată la încetarea unei forme de violență poate submina eforturile dumneavoastră de a sprijini părinții în stoparea celeilalte forme.
- ☑ Încurajați participanții să identifice ce pot face pentru a preveni violența în propriile familii și ce poate face comunitatea pentru a preveni și a răspunde la VÎC și VÎF.

Pasul 3: Adăugați sau consolidați dezvoltarea abilităților de relaționare și de parentalitate în cadrul curriculumului.

- ☑ Porniți de la nivelul la care se află părinții și consolidați cunoștințele pe care le au deja; nu presupuneți că le lipsesc în totalitate abilitățile de parentalitate și de relaționare.
- ☑ Fiți clari cu privire la schimbările de comportament pe care doriți să le obțineți, bazate pe factorii cunoscuți care determină VÎC și VÎF în comunitățile în care lucrați, precum și abilitățile și sprijinul pe care părinții (și copiii) le-au solicitat în cercetarea dumneavoastră formativă.
- ☑ Revizuiți curriculumul pentru a identifica activități de dezvoltare a abilităților care ar putea fi integrate sau consolidate în funcție de schimbările urmărite (de exemplu, comunicarea în cuplu sau între părinți și copii, rezolvarea conflictelor, reglarea emoțională, parentalitate pozitivă, gestionarea consumului de alcool).
- ☑ Utilizați o combinație de activități — informare și demonstrare de abilități, exerciții practice și discuții — pentru a ajuta părinții să învețe, să internalizeze și să exerseze noi abilități și să consolideze aceste abilități pe parcursul întregului curriculum.
- ☑ Creați oportunități pentru comunicarea între parteneri — o abilitate esențială pentru rezolvarea conflictelor și coparentalitate — în cadrul și între sesiuni (de exemplu, activități sau teme care solicită partenerilor să vorbească și să se asculte reciproc).
- ☑ Încurajați participanții să identifice beneficiile și aplicabilitatea noilor abilități (de exemplu, cum gestionarea emoțiilor poate îmbunătăți relațiile cu partenerii și copiii) și sprijiniți-i în împărțirea rolurilor și responsabilităților în moduri care funcționează pentru familiile lor.
- ☑ Includeți teme pentru acasă care încurajează participanții să pună în practică noile abilități dobândite și încurajați voluntarii să împărtășească experiențele lor cu grupul pentru a construi încredere și a promova sprijinul între semeni.

Pasul 4: Decideți dacă și cum să includeți sesiuni mixte sau pentru cupluri.

- ☑ Rețineți că părinții pot beneficia de sesiuni individuale și împreună cu partenerul lor, iar partenerii pot fi încurajați să se sprijine reciproc în adoptarea unui nou comportament, indiferent dacă participă separat sau împreună.
- ☑ Utilizați rezultatele cercetării formative pentru a decide cum să lucrați cu femeile și bărbații, eventual prin sesiuni separate și/sau comune, ținând cont de riscurile și beneficiile fiecăreia și în funcție de teme și contextul cultural.
- ☑ Luați în considerare *sesiuni pe sexe* (sau spații separate de discuții în cadrul unei sesiuni) pentru subiecte precum VPI, abuzul de alcool, preocupări în calitate de mame sau tați și subiecte considerate cultural nepotrivite pentru ca femeile și bărbații să le discute deschis ori care pot implica riscuri pentru participanți.
- ☑ Luați în considerare și/sau prioritizați *sesiuni mixte sau pentru cupluri* pentru subiecte precum dezvoltarea unor aspirații comune pentru copiii lor; parentalitate pozitivă; deciziile și bugetul gospodăriei; și sănătatea reproductivă, maternă, a nou-născuților și a copiilor sau nutriția (dacă este aplicabil programului și adecvat în contextul cultural). Se sugerează facilitatori diferiți (de obicei de același sex cu participanții) pentru a conduce sesiunile pe sexe și a cofacilita sesiunile mixte sau pentru cupluri.
- ☑ Identificați soluții pentru obstacolele menționate de bărbați și femei în participarea lor comună la sesiuni — precum lipsa serviciilor de îngrijire a copiilor sau programul de lucru — și planificați, respectiv alocați, bugetul necesar pentru a le aborda, acolo unde este posibil..
- ☑ Identificați soluții pentru obstacolele menționate de bărbați și femei în participarea lor comună la sesiuni — precum lipsa serviciilor de îngrijire a copiilor sau programul de lucru — și planificați, respectiv alocați, bugetul necesar pentru a le aborda, acolo unde este posibil.

Pasul 5: Revizuiți procesul de recrutare a participanților pentru a ajunge la tați și cupluri și pentru a rezona cu aceștia.

- ☑ Decideți cum veți identifica și invita părinții (ca un cuplu, prin intermediul unuia dintre părinți, în persoană sau prin alte mijloace) și cine este cel mai potrivit să îi recruteze (de exemplu, facilitatori și/sau lucrători din domeniul sănătății, prestatori de servicii sociale sau lideri locali).
- ☑ Revizuiți mesajele dumneavoastră existente de recrutare (modul în care descrieți programul: cui se adresează și ce beneficii aduce) și verificați dacă acestea sunt relevante și atrag atât femeile, cât și bărbații.
- ☑ Revizuiți recrutarea participanților în consecință — luați în considerare mesajele care pun accentul pe îmbunătățirea bunăstării familiei și a copiilor sau care abordează provocările specifice ale părinților raportate de femei și bărbați în cercetarea formativă — și precizați clar că programul este conceput atât pentru mame și tați, cât și pentru cupluri.

Etapa 4. Testați și rafinați programul adaptat.

x Nu presupuneți că, deoarece ceva a funcționat (sau nu a funcționat) într-un alt context, va funcționa și în contextul dvs. Testarea rapidă și pilotarea întregului curriculum sunt esențiale pentru a înțelege ce poate funcționa sau nu în contextul dvs.

x Nu vă grăbiți să implementați sau să extindeți curriculumul fără a-l pilota mai întâi cu cel puțin câțiva părinți — acest pas este crucial pentru a vă asigura că programul va rezona cu participanții.

Pasul 1: Testați pe parcurs strategiile de recrutare adaptate, mesajele și conținutul.

- ✓ Testați strategiile și mesajele de recrutare revizuite cu grupuri mici de părinți pe măsură ce le dezvoltați; feedbackul vă permite să știți dacă sunteți pe drumul cel bun și să faceți îmbunătățiri după cum este necesar.
- ✓ Testați conținutul adaptat sau nou (activități, sesiuni sau teme pentru acasă) pe măsură ce îl dezvoltați; colectați feedback de la personal, facilitatori sau participanți existenți/potențiali; ajustați-l după cum este necesar (de exemplu, modificări ale instrucțiunilor, limbajului, conținutului, calendarului sau modalității de implementare).
- ✓ Colectați feedback de la facilitatori și participanți cu privire la limbajul utilizat (de exemplu, în legătură cu genul și violența) pentru a vă asigura că semnificațiile sunt clare și precise (în special dacă sunt traduse) și pentru a identifica dacă anumii termeni sunt mai ușor acceptați de participanți.
- ✓ Elaborați un curriculum ușor de utilizat care descrie scopul, conținutul și structura sesiunilor/întâlnirilor, inclusiv materialele necesare și pregătirea; includeți sfaturi pentru a ajuta facilitatorii să răspundă la întrebări frecvente sau să gestioneze posibile provocări.

Pasul 2: Pilotați și rafinați curriculumul adaptat înainte de a-l implementa.

- ✓ Pilotați întregul curriculum într-un interval de timp restrâns (de exemplu, pe parcursul a câteva zile, în loc de săptămâni) cu câțiva părinți, pentru a vedea cum funcționează în ansamblu și dacă rezonază cu aceștia.
- ✓ Luați în considerare pilotarea curriculumului cu facilitatori existenți sau potențiali
- ✓ Colectați feedback de la participanți, facilitatori și personal pentru a evalua fluxul, dacă conținutul este clar și bine înțeles, confortul participanților și dinamica grupului, precum și dacă vreun subiect sau vreo abilitate necesită mai multă atenție sau nu este bine înțeleasă.
- ✓ Finalizați curriculumul pe baza feedbackului — revizuiți, eliminați sau adăugați conținut acolo unde este relevant, apoi obțineți aprobarea (acolo unde este necesar) de la instituțiile guvernamentale relevante (implicarea guvernului în adaptare poate sprijini acest proces).

Etapa 5. Instruiți și sprijiniți în mod adecvat facilitatorii pentru a implementa cu succes.

x Nu lăsați ca programele personalului sau ale facilitatorilor să determine implementarea; recrutarea și reținerea părinților (în special a bărbaților) necesită adesea întâlniri cu aceștia în apropierea locului în care locuiesc (sau lucrează) și la ore care le convin.

x Nu prioritizați programul și timpul bărbaților în detrimentul programului și timpului femeilor; căutați să identificați momente în care ambii părinți pot participa și oferiți sprijin pentru a face acest lucru posibil și/sau explorați sesiuni separate.

x Nu permiteți facilitatorilor să refere o femeie care se confruntă cu violență către servicii fără consimțământul ei și nici să raporteze partenerul acesteia liderilor sau organelor de aplicare a legii, cu excepția cazului în care ea se află în pericol iminent.

Pasul 1: Revizuiți profilul și capacitățile necesare ale facilitatorilor.

- Evaluați capacitatea și deschiderea facilitatorilor existenți de a desfășura sesiuni participative și interactive care urmăresc să conteste atitudinile și normele de gen — acest lucru poate necesita o schimbare de mentalitate pentru facilitatorii mai familiarizați cu metodele didactice.
- Luați în considerare includerea (mai multor) facilitatori bărbați, cu care bărbații s-ar putea simți mai confortabil, pentru a facilita sesiuni separate pentru bărbați și/sau pentru a cofacilita cu facilitatoare, în special dacă nu ați mai lucrat niciodată cu tați.
- Decideți dacă sunt necesari prestatori de servicii sau experți suplimentari pentru a co-susține anumite sesiuni de dezvoltare a abilităților sau de informare (de exemplu, lucrători din domeniul sănătății pentru a furniza conținut privind sănătatea sau nutriția, asistenți sociali cu cunoștințe despre legile și serviciile locale).
- Recrutați noi facilitatori, după nevoie, pe baza cercetării formative (de exemplu, cu cine se simt părinții confortabil sau de la cine solicită sfaturi privind parentalitatea) și în funcție de câți facilitatori sunt necesari pentru numărul de sesiuni separate pe sexe și/sau mixte din curriculumul adaptat.
- Luați în considerare dacă profilul de facilitator selectat și condițiile implicării lor în program sunt sustenabile dincolo de perioada de finanțare a proiectului specific.

Pasul 2: Întocmiți proceduri clare de referire și echipați personalul și facilitatorii pentru a le implementa.

- ☑ Cartografați serviciile existente în comunitățile în care se desfășoară programul dumneavoastră, inclusiv serviciile destinate copiilor și femeilor care sunt victime ale violenței sau ale altor forme de neglijare/abuz.
- ☑ Acolo unde nu există deja, stabiliți relații și acorduri clare (formale sau informale) cu aceste servicii pentru a permite referirea (de exemplu, așteptări clare privind dacă și cum acceptă serviciul o referire).
- ☑ Verificați dacă există legi privind raportarea obligatorie și ce presupune aceasta pentru program; acolo unde există, explorați cum să raportați în siguranță și în interesul superior al copilului și al femeilor. Fiți expliți cu privire la obligațiile dumneavoastră atunci când prezentați programul participanților.
- ☑ Întocmiți proceduri clare de referire, pe baza serviciilor disponibile și a legilor privind raportarea obligatorie, și monitorizați implementarea lor pentru a aborda provocările și a identifica orice consecințe neintenționate ale programului.
- ☑ Elaborați orientări clare pentru facilitatori privind modul de gestionare a sesizărilor referitoare la cazurile de violență, în special dacă facilitatorul interacționează cu ambii parteneri în cadrul sesiunilor pentru cupluri.
- ☑ Reamintiți-le facilitatorilor că pot utiliza și ei aceste servicii și luați în considerare bunăstarea facilitatorilor, care trebuie să asculte sau să răspundă la violență în comunitățile lor; planificați oportunități regulate pentru ca ei să proceseze sau să obțină sprijin.

Pasul 3: Investiți în instruirea adecvată a facilitatorilor.

- ☑ Sprijiniți facilitatorii să înțeleagă rațiunea programului, inclusiv modul în care VÎC și VÎF se intersectează și de ce este necesară o abordare transformatoare de gen.
- ☑ Oferiți facilitatorilor o instruire suficientă (adesea 10 zile), folosind metode participative pentru a le dezvolta abilitățile și încrederea în implementare, asigurând suficient timp pentru a vedea cum este facilitată programa, a o exersa ei înșiși și a primi feedbackul constructiv de la colegi și formatori (de exemplu, prin teach-back).
- ☑ Creați spațiu în cadrul formării pentru ca facilitatorii să reflecteze asupra propriilor atitudini cu privire la rolurile de gen, VÎC, VÎF și implicarea bărbaților (vedeți Anexa 1).
- ☑ Luați în considerare împărțirea instruirii în mai multe sesiuni mai scurte dacă facilitatorii au timp limitat și/sau pentru a permite suficient timp între sesiuni pentru ca facilitatorii să citească, să asimileze și să exerseze desfășurarea activităților.
- ☑ Comunicați facilitatorilor așteptări clare, informații și instrumente pentru a-și desfășura activitatea și organizați cursuri de perfecționare pentru a aborda provocările și a consolida competențele (acestea pot avea loc la început sau la mijlocul implementării ori înaintea următorului ciclu al programului).
- ☑ Asigurați-vă că personalul și facilitatorii cunosc riscurile potențiale ale colaborării cu părinții pentru a schimba dinamica relației și instruiți-i cu privire la protocoalele de siguranță relevante și căile de referire către serviciile de sprijin și intervenție (adică cine, de ce, când și cum).
- ☑ Oferiți timp și spațiu pentru ca personalul și facilitatorii să își ia în considerare propriile nevoi și autoîngrijirea pe măsură ce interacționează cu părinții și identificați ce poate face programul pentru a sprijini propria lor sănătate mintală și bunăstare.

Pasul 4: Oferiți facilitatorilor supervizare de sprijin.

- ☑ Planificați și alocați timp și resurse (umane, financiare) pentru a sprijini în mod adecvat facilitatorii în implementarea programului cu un nivel înalt de calitate și fidelitate, în funcție de nevoile lor și de capacitatea și bugetul organizației dumneavoastră.
- ☑ Organizați întâlniri de grup regulate cu facilitatorii pentru a planifica sesiunile, a explora ce funcționează și ce nu, a identifica împreună posibile soluții, a încuraja învățarea în cadrul grupului și a întreba dacă au nevoie de abilități sau informații suplimentare pentru a recruta participanți sau a implementa programul cu succes.
- ☑ Verificați periodic starea de bine a facilitatorilor și oferiți-le oportunități de autoîngrijire; implementarea programelor care abordează violența și subiecte sensibile poate fi dificilă pentru facilitatori.
- ☑ Observați sesiunile și împărtășiți feedbackul constructiv cu facilitatorii — cei care au nevoie de sprijin suplimentar pot fi cuplați cu cofacilitatori capabili sau pot beneficia de mentorat individual.
- ☑ Dezvoltați instrumente simple de raportare care pot ajuta la identificarea timpurie a provocărilor — luați în considerare apelurile telefonice și/sau mesajele individuale sau de grup (de exemplu, SMS, WhatsApp, Telegram) pentru a colecta date, a conecta facilitatorii și a oferi sprijin.

Pasul 5: Asigurați-vă că orarul și locațiile sesiunilor sunt accesibile pentru participanți și fezabile pentru facilitatori.

- ☑ Înțelegeți că sesiunile pot avea loc în afara programului normal de lucru — de exemplu, în weekend, seara sau dimineața devreme — și luați în considerare acest aspect atunci când selectați facilitatorii și planificați implementarea și monitorizarea sesiunilor.
- ☑ Desfășurați sesiunile în locații accesibile (și acceptabile) pentru participanți și în zile și la ore care li se potrivesc — acolo unde este fezabil, permiteți fiecărui facilitator, împreună cu participanții, să decidă programarea sesiunilor.
- ☑ Asigurați-vă că locațiile sesiunilor oferă confidențialitate și permit crearea unui spațiu sigur atât pentru participanți, cât și pentru facilitatori.
- ☑ Implicați liderii comunitari (după caz) astfel încât să fie la curent cu programul și implementarea acestuia în comunitate și să sprijine (mai degrabă decât să împiedice) recrutarea și implementarea acestuia.

Concluzii

Adaptarea programului este un proces intens, care poate debloca potențialul programului dumneavoastră de a îmbunătăți interacțiunile dintre părinți și copii și dinamica familiei, de a reduce violența și impactul acesteia pe termen scurt și lung și de a garanta că copiii sunt crescuți fără stereotipuri de gen și cu șanse egale, indiferent de sexul sau identitatea lor de gen. Odată ce programul dumneavoastră este adaptat, este important să luați în considerare modul în care îl veți monitoriza pentru a înțelege ce funcționează (și ce nu) și pentru a evalua impactul acestuia.

Următorul rezumat din această serie ([Rezumatul nr. 4](#)) prezintă considerațiile-cheie pentru monitorizarea și evaluarea programului de educație parentală adaptat. Este conceput pentru a sprijini practicienii programelor de educație parentală în luarea unor decizii-cheie privind monitorizarea și evaluarea, astfel încât acestea să fie realiste și fezabile în funcție de capacitatea organizațională, timpul și bugetul. Include linkuri către resurse-cheie care pot sprijini eforturile dumneavoastră de monitorizare și evaluare.

Vă invităm să explorați toate cele patru rezumate din seria noastră:

REZUMAT NR. 1

Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și a femeilor: De ce sunt importante.

REZUMAT NR. 2

Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și a femeilor: Cum arată programele transformatoare de gen.

REZUMAT NR. 3

Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și a femeilor: Cum să adaptați programele pentru a aborda ambele tipuri de violență.

REZUMAT NR. 4

Programe de educație parentală pentru reducerea violenței împotriva copiilor și a femeilor: Cum să măsurați schimbarea.

Resurse recomandate

© UNICEF

Conceperea și adaptarea programelor de prevenire a violenței

[Designing Parenting Programmes for Violence Prevention: A Guidance Note](#), Fondul Națiunilor Unite pentru Copii (UNICEF), 2020

[Guidance Note for Adapting Curriculum-Based Violence Prevention Programmes](#), Prevention Collaborative, 2022

[Supporting Parents and Caregivers: Prevention Strategies Deep Dive](#) (curs online), Prevention Collaborative, 2023

[How to Effectively Partner with Community Leaders in Gender Transformative Programming](#), Agenția SUA pentru Dezvoltare Internațională (USAID) Grupul de lucru interinstituțional privind egalitatea de gen (IGWG), 2022

Implicarea taților și a îngrijitorilor de sex masculin

[Do's and Don'ts for Engaging Men and Boys](#), Grupul de lucru USAID IGWG pentru implicarea bărbaților, 2020

[Promoting Men's Engagement in Early Childhood Development: A Programming and Influencing Package](#), Plan International and Equimundo, 2021

[Core Elements of Gender-Transformative Fatherhood Programs to Promote Care Equality and Prevent Violence: Results from a Comparative Study of Program P Adaptations in Diverse Settings around the World](#). Equimundo, 2023.

Promovarea parentalității transformatoare de gen

[Tip Sheet: Gender-Responsive Parenting](#), UNICEF, 2019

[Technical Note: Gender-Responsive Parenting](#), UNICEF, 2021

[Resource Package and Training Modules for Promoting Gender-Transformative Parenting](#), UNICEF și Asociația internațională „Pas cu pas”, 2023

[Caring for the Caregiver](#) (module de instruire), UNICEF, 2019

Asigurarea de formare și supervizare de sprijin pentru facilitatori

[Facilitating Gender Transformation](#) (curs online), Prevention Collaborative

[EQUIP: Ensuring Quality in Psychological Support](#) (platformă online), UNICEF și Organizația Mondială a Sănătății

[Dare to Care: Wellness, Self and Collective Care for Those Working in the VAW and VAC Fields](#) (curs online), Inițiativa de cercetare privind violența sexuală, 2023

Referințe

1. UNICEF Innocenti – Global Office of Research and Foresight, Prevention Collaborative and Equimundo. *Parenting Programmes to Reduce Violence against Children and Women. Why it is important. Brief 1*. UNICEF Innocenti, Florence, 2023. https://prevention-collaborative.org/knowledge_hub/parenting-why-is-it-important/
2. Bacchus, Lorraine J., Manuela Colombini, Isabelle Pearson, Anik Gevers, Heidi Stöckl, and Alessandra C. Guedes (In press). "A Rapid Systematic Review of Effective Interventions That Prevent and/or Respond to Intimate Partner Violence against Women and Child Maltreatment."
3. United Nations Children's Fund (UNICEF). 2020. *Gender Dimensions of Violence against Children and Adolescents*. New York: UNICEF. <https://www.unicef.org/documents/gender-dimensions-violence-against-children-and-adolescents>
4. UNICEF Innocenti – Global Office of Research and Foresight, Prevention Collaborative and Equimundo. *Parenting Programmes to Reduce Violence against Children and Women. What gender-transformative programmes look like. Brief 2*. UNICEF Innocenti, Florence, 2023. https://preventioncollaborative.org/knowledge_hub/parenting-what-does-gt-programmes-look-like/
5. Landers, Cassie, Francesca Stuer, and Siân Long. 2020. *Designing Parenting Programmes for Violence Prevention: A Guidance Note*. United Nations Children's Fund. <https://www.unicef.org/documents/designing-parenting-programmes-violence-prevention-guidance-note>
6. Skeen, Sarah, Marcy Levy and Jumana Haj-Ahmad. 2021. *Programming Guidance: Parenting of Adolescents*. United Nations Children's Fund. <https://www.unicef.org/lac/media/29786/file/Parenting-of-adolescents-guidance.pdf>
7. World Health Organization (WHO) and the United Nations Children's Fund (UNICEF). 2022. *Nurturing Care Handbook: Strategic Action 2: Focus on Families and Communities: How to Listen to Families, Encourage Communities and Use the Media*. Geneva: WHO and UNICEF. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/365548/9789240058453-eng.pdf>
8. United Nations Children's Fund (UNICEF). 2022. *Global Multisectoral Operational Framework for Mental Health and Psychosocial*. New York: UNICEF. <https://www.unicef.org/reports/global-multisectoral-operational-framework>
9. Powell, Mary Ann, Nicola Taylor, Robyn Fitzgerald, Ann Graham and Donnah Anderson. 2013. *Ethical Research Involving Children*. Florence: United Nations Children's Fund Office of Research — Innocenti. <https://www.unicef-irc.org/publications/706-ethicalresearch-involving-children.html>
10. World Health Organization. 2016. *Ethical and Safety Recommendations for Intervention Research on Violence against Women: Building on Lessons from the WHO Publication Putting Women First: Ethical and Safety Recommendations for Research on Domestic Violence against Women*. Geneva: World Health Organization. <https://apps.who.int/iris/bitstream/handle/10665/251759/9789241510189-eng.pdf>
11. Kenny, Leah, and Ben Cishlaghi et al. 2019. *Addressing Social Norms at the VAW/VAC Intersection: Challenges and Opportunities. Meeting Report. Learning Group on Social Norms and Gender-Related Harmful Practices Convened by the Gender, Violence and Health Centre (GVHC) of the London School of Hygiene & Tropical Medicine (LSHTM)*. LSTHM. https://www.alignplatform.org/sites/default/files/2020-02/2019_social_norms_vawvac_report.pdf
12. Guedes, Alessandra, Sarah Bott, Claudia Garcia-Moreno, and Manuela Colombini. 2016. "Bridging the Gaps: A Global Review of Intersections of Violence against Women and Violence against Children." *Global Health Action* 9, no. 1: 31516. <https://doi.org/10.3402/gha.v9.31516>
13. Namy, Sophie, Catherine Carlson, Kathleen O'Hara, Janet Nakuti, Paul Bukuluki, Julius Lwanyaaga, Sylvia Namakula et al. 2017. Towards a Feminist Understanding of Intersecting Violence against Children and Women in the Family. *Social Science and Medicine* 184: 40–48. <https://doi.org/10.1016/j.socscimed.2017.04.042>

Anexa 1. Resurse pentru promovarea reflecției asupra normelor de gen și a violenței

Un element-cheie al programelor transformatoare de gen este includerea de activități care să promoveze reflecția critică și discuția despre norme și roluri de gen. Aceste activități sunt concepute pentru a sprijini participanții să pună la îndoială sau să conteste normele de gen și să își transforme propriile atitudini legate de gen. Activitățile care promovează reflecția critică asupra violenței — ce este, cum este prezentă în viețile noastre și impactul pe care îl are asupra persoanelor, familiilor și comunităților — sunt, de asemenea, esențiale pentru creșterea gradului de conștientizare și reducerea acceptării VÎC și VÎF. Acest proces de reflecție critică este important pentru participanții la programul de educație parentală și, de asemenea, pentru personal, facilitatori și alte părți interesate-cheie care sprijină implementarea programului. Mai jos sunt câteva resurse pe care ați putea dori să le consultați atunci când adaptați programul de educație parentală sau elaborați instruirii pentru personal și facilitatori:

- **Începând cu noi înșine: Reflectând asupra puterii, genului și violenței** (Laboratorul de învățare colaborativă pentru prevenire): Acest curs online susține reflecția asupra experiențelor și convingerilor noastre personale legate de putere și gen și analizează modul în care acestea ne afectează munca de prevenire sau de răspuns la violență.
- **Instruirile Grupului de lucru interinstituțional privind genul** (IGWG): Biblioteca de resurse include materiale și activități pentru promovarea reflecției critice asupra normelor de gen, precum și ghiduri de instruire.
- **Biblioteca de programe de prevenire a violenței** (Prevention Collaborative): Biblioteca oferă o gamă de curriculumuri pentru prevenirea violenței, care includ activități specifice pentru a contesta normele de gen dăunătoare și violența și care pot fi adaptate pentru programul sau instruirea dvs.
- **Biblioteca de programe de prevenire „What Works”** (Ce măsuri sunt eficiente în prevenirea violenței împotriva femeilor și fetelor): Biblioteca include mai multe curricule de prevenire dezvoltate sau sprijinite de programul „What Works”.

© UNICEF

- **Pachet de resurse pentru parentalitate transformatoare de gen** (UNICEF, Asociația Internațională „Pas cu Pas”): Pachetul include resurse, module de instruire și seturi de diapozitive pentru sprijinirea prestatorilor de servicii care lucrează cu copii și familii în promovarea practicilor de parentalitate transformatoare de gen, în special socializarea de gen pozitivă.
- Activități din curriculele programelor existente care adoptă o abordare transformatoare de gen și au dovezi de reducere atât a VÎC, cât și a VÎF (și care sunt disponibile online) pot fi resurse importante pentru inspirație sau adaptare. A se vedea, de exemplu:
  - **Bandebereho** curriculum pentru cupluri
  - **Indashyikirwa** curriculum pentru cupluri
  - **Tați responsabili, implicați și iubitori (REAL)** curriculum de instruire pentru mentori
  - **În siguranță acasă** curriculum și ghid de formare pentru femei, pentru bărbați și pentru familie

Anexa 2. Normele sociale comune care susțin violența împotriva copiilor și a femeilor

VÎC și VÎF au la bază norme sociale comune — regulile, valorile și așteptările nescrise dintr-o comunitate, care sunt adesea impuse social. Acestea definesc ceea ce este considerat comportament normal și adecvat pentru membrii comunității (sau ai unei societăți ori ai unui grup).¹¹

Ambele tipuri de violență sunt adesea susținute de norme sociale similare (sau chiar aceleași) care: a) cresc acceptarea violenței; b) sporesc utilizarea violenței; c) limitează raportarea violenței; și d) limitează intervenția pentru a opri violența. Acestea includ norme care:^{12,13}

- Sprijină inegalitatea de gen și tolerează violența
- Promovează masculinități dăunătoare, bazate pe violență și control
- Tolerează disciplinarea violentă a copiilor și a femeilor
- Legitimează folosirea violenței pentru a rezolva conflictele
- Învinuiesc victimele și încurajează păstrarea problemelor în cadrul familiei, ceea ce descurajează solicitarea de ajutor
- Pun pe primul plan reputația agresorilor

În unele contexte, pot fi disponibile cercetări privind normele sociale legate de violență. Unde acestea nu sunt disponibile, puteți revizui următoarea listă de norme sociale comune împreună cu personalul, participanții la program și facilitatorii, pentru a identifica sau a verifica care norme sunt răspândite (adică multe persoane din comunitate le cred sau le susțin) în contextul dumneavoastră:¹¹

- Violența este o formă acceptabilă și chiar necesară de disciplinare pentru a corecta comportamentul copiilor și al femeilor.
- Femeile nu ar trebui să conteste deciziile soților lor.
- Copiii nu ar trebui să conteste deciziile părinților lor.
- Femeile sunt responsabile pentru comportamentul copiilor lor.
- Violența este o manifestare a iubirii.
- Bărbații nu ar trebui să-și împărtășească emoțiile sau să arate slăbiciune.

- Copiii trebuie pedepsiți fizic pentru a învăța cum să se comporte.
- Femeile ar trebui să se supună și să nu-și contrazică soții.
- Problemele familiale sunt private, iar membrii familiei nu ar trebui să le dezvăluie.
- Problemele comunității sunt private, iar membrii comunității nu ar trebui să le dezvăluie.
- Persoanele care sunt victime ale violenței au făcut de obicei ceva pentru a o merita.
- Este rușinos să vorbești despre violență, în special despre violența sexuală.
- Violența este foarte răspândită, iar nimeni nu intervine niciodată pentru a o opri.

Pentru mai multe informații despre normele sociale care stau la baza VÎC și VÎF, consultați [Abordarea normelor sociale la intersecția dintre VÎF/VÎC: provocări și oportunități](#).

Un instrument util pentru cercetarea privind normele sociale și de gen este [Platforma ALIGN \(Promovarea învățării și inovării în materie de norme de gen\)](#).

Anexa 3. Strategii pentru promovarea unor atitudini, roluri și norme de gen mai echitabile

Programele de educație parentală transformatoare de gen contestă normele de gen dăunătoare și promovează normele care sprijină relații familiale grijulii, nonviolente și echitabile. Pentru a face acest lucru, programele folosesc adesea una sau mai multe dintre următoarele strategii pentru a contesta normele de gen inegale:

- **Strategia 1: Promovați discuția și reflecția asupra rolurilor de gen, normelor și dinamicii de putere.** Participanții reflectează asupra așteptărilor societății față de bărbați și femei și asupra modului în care acestea se reflectă în experiențele și aspirațiile lor ca părinți. Astfel de reflecții și discuții sunt adesea integrate în mai multe teme sau sesiuni și pot utiliza sau nu termenii „gen” sau „norme”. Acestea pot include discuții despre cine face ce și cine decide în cadrul familiei. Pot include explorarea atitudinilor participanților cu privire la rolurile de gen și la violență (de exemplu, activități de tipul „de acord sau nu de acord”) și discuții despre modul în care așteptările și comportamentul părinților față de copiii lor diferă în funcție de sexul copilului. Prin aceste activități, părinții sunt încurajați să identifice dezavantajele respectării stricte a rolurilor tradiționale ale bărbaților și femeilor și avantajele pe care le aduce depășirea acestor limite, atât pentru ei, cât și pentru copiii lor.
- **Strategia 2: Ilustrați roluri de gen echitabile în materialele programului și în materialele vizuale.** Programele se asigură că materialele lor nu se bazează pe stereotipuri de gen și nu consolidează norme de gen inegale (de exemplu, prezentând doar mame care au grijă de copii și doar tați care desfășoară muncă plătită sau prezentând fete care se joacă cu păpuși și băieți care se joacă cu camioane). Acest lucru se aplică manualelor, planșetelor de tip flipchart, materialelor audiovizuale, posterelor, sloganurilor și mesajelor folosite în sesiuni, precum și oricăror cărți sau pliante oferite participanților pentru acasă. În schimb, programele urmăresc să consolideze normele existente — sau să promoveze unele noi — care susțin echitatea de gen, prezentând modele de relaționare în familie bazate pe grijă, nonviolență și echitate (de exemplu, situații în care tații și mamele împart responsabilitățile de îngrijire și de luare a deciziilor, iar copiii beneficiază de oportunități egale, indiferent de sex sau identitatea de gen).

© UNICEF

- **Strategia 3: Concepeți activități specifice pentru a aprofunda conceptele despre gen și putere.** Unele programe includ activități specifice pentru a discuta termeni legați de gen, cum ar fi diferența dintre gen și sex. Aceste activități pot fi utile pentru a ilustra cum sunt construite social rolurile de gen și pentru a înlătura concepțiile greșite (de ex., că genul se aplică doar femeilor și fetelor). Acolo unde este adecvat, astfel de activități pot permite discuții mai ample despre egalitatea de gen și beneficiile pe care le poate aduce tuturor. Totuși, în unele contexte cu concepții puternic eronate sau reacții de respingere față de eforturile pentru egalitatea de gen, activitățile specifice despre gen pot fi mai dificil de implementat. Programele includ adesea și activități menite să exploreze puterea și să explice diferitele tipuri de putere (putere asupra, putere de a, putere interioară, putere împreună) și modul în care puterea este folosită și trăită în viața de zi cu zi. În unele contexte, programe cum ar fi SASA! au constatat că participanții sunt mai puțin reticenți la discuții despre putere decât despre gen.

Anexa 4. Promovarea comunicării în cuplu

Comunicarea în cuplu este o abilitate importantă pentru reducerea conflictelor și a violenței. Facilitarea unei mai bune comunicări în cuplu îi poate ajuta, de asemenea, pe părinți să lucreze împreună ca o echipă în parentalitate și să ia decizii mai bune privind parentalitatea și gospodăria. Există multiple moduri în care programele pot dezvolta abilități de comunicare și pot promova comunicarea între parteneri, care pot fi combinate pentru un impact maxim. Exemple practice includ:

- **Crearea de spațiu și oportunități pentru ca partenerii să discute între ei.** Activitățile din cadrul sesiunilor programului de educație parentală pot invita cuplurile să stea și să vorbească unul cu celălalt. De exemplu, puteți ruga cuplurile să discute despre aspirațiile față de copiii și familiile lor; pregătirile pentru nașterea unui copil; gestionarea comportamentului copilului; luarea unor decizii financiare în beneficiul copiilor lor; sau planificarea familială. Pentru multe cupluri, aceasta poate fi prima dată când abordează împreună astfel de subiecte. Facilitatorii îi pot încuraja pe parteneri să își împărtășească, fiecare, experiențele, dorințele și ideile — și să se asigure că bărbații nu domină astfel de discuții. Temele pentru acasă pot, de asemenea, încuraja comunicarea în cuplu pe anumite subiecte între sesiuni.
- **Sprijinirea cuplurilor în dezvoltarea unor obiective comune pentru copiii și familia lor.** Multe programe includ o activitate în care partenerii discută despre obiectivele pentru copiii lor (de exemplu, peste doi, cinci sau chiar 20 de ani). Acest tip de activitate promovează comunicarea în cuplu și poate oferi, de asemenea, un cadru general (adică un set de obiective comune) la care facilitatorii pot face trimitere în sesiunile viitoare. Programele pot face în mod curent trimitere la aceste obiective comune atunci când abordează subiecte noi (de exemplu, luarea deciziilor în gospodărie, parentalitate pozitivă) și pot încuraja cuplurile să reflecteze asupra modului în care lucrul împreună îi poate ajuta să atingă aceste obiective. Acest cadru comun îi poate ajuta, de asemenea, pe părinți să identifice și să prioritizeze schimbările sau acțiunile pe care doresc să le întreprindă.
- **Dezvoltarea abilităților de comunicare în cuplu.** Exercițiile practice și jocurile de rol îi pot ajuta pe participanți să învețe și să exerseze noi abilități de comunicare. Exercițiile se pot concentra pe abilități de ascultare activă, dezvoltarea empatiei și diferite modalități de a-și comunica sentimentele sau ideile. Aceste activități îi pot ajuta pe participanți să identifice provocările existente în modul în care comunică partenerii și oportunitățile de îmbunătățire a comunicării dintre parteneri, în special pentru a evita sau a rezolva conflictele.

Despre noi

UNICEF lucrează în cele mai dificile locuri din lume pentru a ajunge la copiii și adolescenții cei mai defavorizați și pentru a proteja drepturile fiecărui copil, oriunde s-ar afla. În 190 de țări și teritorii, facem tot ce este necesar pentru a ajuta copiii să supraviețuiască, să se dezvolte și să-și realizeze potențialul, din copilăria timpurie până la adolescență. Și nu renunțăm niciodată.

UNICEF Innocenti - Biroul Mondial de Cercetare și Previziune

abordează problemele de cea mai mare importanță pentru copii, atât cele existente, cât și cele emergente. Acesta promovează schimbarea prin cercetare și anticipare într-o gamă largă de probleme legate de drepturile copilului, stimulând dezbateri la nivel global și implicând activ tinerii în activitatea sa.

The Prevention Collaborative lucrează pentru a reduce violența împotriva femeilor și copiilor acestora prin consolidarea capacității actorilor-cheie de a implementa programe de prevenire eficiente, bazate pe principii feministe și pe învățarea bazată pe dovezi și pe practică. Răspundem nevoilor specifice ale practicienilor și partenerilor de implementare prin colectarea de dovezi, sprijinirea organizațiilor cu îndrumare adecvată și garantarea utilizării responsabile a fondurilor oferite de donatori.

Equimundo: Centrul pentru Masculinități și Justiție Socială activează la nivel internațional și în SUA din 2011 pentru a implica bărbații și băieții ca aliați ai egalității de gen, a promova o masculinitate sănătoasă și a preveni violența. Equimundo acționează pentru atingerea egalității de gen și a justiției sociale prin transformarea tiparelor intergeneraționale de vătămare și promovarea unor tipare de îngrijire, empatie și responsabilizare în rândul băieților și bărbaților de-a lungul vieții.

pentru fiecare copil, răspunsuri